

lensens forfatter henviser til.

Hele fængselsområdet, herunder de forhold, hvorunder afsoning foregår, har således – bortset fra enkelte generelle regler i straffeloven – hidtil ikke været lovreguleret. Først i 1983 har Straffelovrådet på anmodning fra Justitsministeriet nedsat en arbejdsgruppe, der skal udarbejde en lovgivning om indsattes forhold. Tilsvarende gælder med hensyn til ophold for personer, der i medfør af straffelovens § 68 dømmes til anbringelse på psykiatrisk afdeling eller til anbringelse i en institution for personer med vidtående fysiske eller psykiske handicap. Der findes ingen lovregler, der nærmere regulerer den fysiske indretning af de faciliteter, der stilles til rådighed for sådanne personer. Heller ikke i de lovregler, der indeholder hjemmel til frihedsberøvelse uden for strafferetsplejen, herunder den gældende sindssygelov og lov nr. 114 af 21. marts 1979 om foranstaltninger mod smitsomme sygdomme, er der fastsat regler om materielle patientrettigheder af den her omhandlede art.

I hidtidig lovgivningspraksis kan der således ikke påvises en tradition for, at materielle minimumsstandarder med hensyn til bygningsmæssige forhold m.v. for frihedsberøvede personer sikres ved lov. Justitsministeriet har i det fremsatte lovforslag fundet det væsentligt at fastsætte regler, der på en smidig måde kan sikre svarlige fysiske rammer og andre forhold for psykiatriske patienter. Der er således i lovforslagets § 2 medtaget en bestemmelse, der udtrykkeligt pålægger den enkelte sygehusholdning at sørge for, at de psykiatriske afdelinger opfylder god psykiatrisk sygehusstandard.

3. Endelig indeholder centrets udtalelse nogle bemærkninger til enkelte bestemmelser i lovforslaget. Justitsministeriet skal i den forbin-

delse begrænse sig til at bemærke følgende:

For så vidt angår § 17 anfører centret, at det principielt findes betænkeligt at tillade anvendelse af tvang over for frivilligt indlagte patienter, der ikke opfylder kriterierne i lovforslagets § 5 og derfor ikke kan frihedsberøves eller tvangsbehandles.

Forslagets bestemmelser i kapitel 5 om fiksering m.v., der er i overensstemmelse med indstillingen fra udvalget vedrørende sindslidendes retsstilling, omfatter alle indlagte patienter, der opfylder de kriterier, der er angivet i de enkelte bestemmelser. Hverken i § 14 om tvangsfiksering, i § 17 om anvendelse af fysisk magt, eller i § 18 om beskyttelsesfiksering stilles der krav om, at den pågældende er sindssyg eller opfylder betingelserne for at kunne frihedsberøves. Ikke kun § 17, men også §§ 14 og 18 kan således finde anvendelse over for ikke-sindssyge frivilligt indlagte, herunder misbrugere, forudsat de angivne kriterier er opfyldt, jf. bl.a. lovforslagets bemærkninger til § 14. Da de materielle betingelser i § 17, stk. 1, 1. pkt., for at fastholde og om fornødent med magt føre en person til et andet opholdssted på sygehuset er de samme som de kriterier, der kan udløse bæltefiksering efter § 14, vil anvendelse af § 17 ofte fremtræde som et mindre indgribende alternativ til § 14.

Det er i øvrigt ikke ukendt i dansk lovgivning, at der kan være adgang til at anvende tvang over for personer, der ikke kan frihedsberøves. Som eksempel kan nævnes reglerne inden for det sociale område om magtanvendelse m.v. i institutioner for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicap, hvor der bl.a. er hjemmel til fiksering, selv om der ikke er adgang til at tvangslægge eller tvangstilbageholde denne persongruppe.